

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

T

614.71

Hely

Idő

1903

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Por és füst.

Forrás:

Esti ujság.

Bp.

1903 VIII/17

(Hely)

(Köt. v. füz.)

FOVAROS.

A por és füst.

A nagyvárosok közegészségének egyik legnagyobb ellensége az utca pora és a kémények füstje. A magas bérkaszárnnyak közé ékelt utcákon csak ritkán suhanhat végig egy kis egészséges, levegőt tisztító szellő és a házak tetején tucatszámra égnek meredő kürtő a különböző emeletek kályháinak és tűzhelyeinek töméntelen füstjét csak úgy ontja magából. Budapesten még az a nagy hátrány is megvan, hogy a gyárak és gőzmalmok legnagyobb része a várossal egybe van építve s a szelek, a melyek rendszerint a Duna folyásának irányában tartanak, a gyárkémények fojtó és szervezetromboló füstjét a városba terelik.

A por és füst kártékony hatását főleg nyáron érezhetjük, a mikor a hőség arra kényszerít bennünket, hogy ablakainkat nyitva tartsuk s lehetőleg künn legyünk a szabadban, a mi nálunk majdnem mindig utcát jelent. A gondos háziasszony a butorokat még oly tisztára törölheti, egy-két óra alatt meglehetősen vastag réteg por és füst rakodik le rájuk és az utcán járva kelve, ruhánk, valamint arcunk és kezünk is csakhamar megtelik a levegőnek e kellemetlen tartalmával. Sokkal ártalmasabb azonban, hogy a tüdő a porral és füsttel inficiált levegőt szervezetünkbe viszi. Az anatómusok kimutatták, hogy a nagyvárosi emberek szervezetében az összegyülemelő por és füst oly végtelen rombolásokat viszig véghez, hogy az egész szervezet időnek előtte tönkre megy.

Az ideális tüzelés az volna, ha füst egyáltalában nem keletkeznék, vagyis a tü-

zelőanyag tökéletesen elégne. Ennek a kérdésnek a megoldása mindeddig még nem sikerült, noha vannak úgynevezett füstemésztő készülékek, a melyek az ideális tüzelést némileg megközelítik, de ezek a gyakorlatban nem bizonyultak annyira hasznavehetőeknek, hogy kötelező alkalmazásukat elrendelhetnék volna. Tehát egyelőre nincs kilátásunk arra, hogy a főváros levegője a köszén füstjéből lerakódó nehéz koromtól megtisztuljon. Sokkal inkább tudunk a por ellen védekezni és e végből az utcákat mindenütt öntözik. Nálunk a fővárosban a keskenyebb utcákban öntöző kocsik végzik ezt a szolgálatot, míg a szélesebb utcákban a vízvezeték magas nyomását fölhasználva, csapokon és tömlőkön keresztül hatalmas vizsugarakat lövelnek ki. Ideig-óráig ugyan leköti az utca porát ez a locsolás s bár az öntözést gyakori időközökben ismétlik, még sem tudjuk ezzel a módszerrel a bajt teljesen megszüntetni. A mint egy kis szél kerekedik utcáinkon, akkora porfelhők támadnak, hogy a járókelők szinte

belevakulnak. Egy kis csüdes eső, vagy nyári zivatar üdítő hatása oly szembe- szökő, hogy napokig tartó szárazságnál már kiyánkozunk utána és tüdünk való- ságos kéjjel szívja be a portól és füsttől megtisztult levegőt.

A por teljes lekötésére az első érdem- leges kísérletet az észak-amerikai *Pacific*- vasut vonalán tették. Hogy a végtelen ki- terjedésű prairiek porától megkíméljék az utasokat, nyerskőolajat öntözték a sinek két oldalára. Rendszeres nafta-vonatokat járatnak s éppen úgy, mint nálunk az öntözőkocsik, fölázatták, csak hogy nyers kő- olajjal a sinek mentén a talajt. A kísér- letek fényesen beváltak, az öntözés mint- egy két hónapra elégségesnek bizonyult, a mikor is az egész eljárást elülről kezdték. A *Pacific*-vasut négy év óta alkalmazza ezt az eljárást, a mely minden tekintetben ki- tűnőnek bizonyult. Minden két hónapban járatják a nafta-vonatot s az idők folyamán lerakódó nyerskőolaj valószínűleg aszfalt- réteget alkot.

A *Pacific*-vasutnak ezt az eljárást ujabban *Majna-Frankfurtban* is alkal- mazták s a kőkokakkal burkolt utcákat nyers kőolajjal öntözték végig. A város la- kói eleintén ugyan káromkodtak s az ut- cákon csak orrukat fitoritva jártak, de a nyersolaj illanó része alig három-négy nap alatt eltűnt és a nafta most már semmi kellemetlenséget sem okozva, teljesítette kötelességét. — Hasonló eljárást alkalma- zott még ujabban *Nizza* városa is, a hol a városba vivő kavicsozott utakon kötötték le nyers olajjal a port. Mintkét helyen any- nyira kielégítők az eredmények, hogy az eljárást rendszeresítik.

Kívánatos volna, hogy a por lekötésének e módjával a mi fővárosunk hatósága is kísérletezzék és pedig annál is inkább, mert a mi utcáink legnagyobb részében még kockaburkolat sincs.